

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Операційний менеджмент

Шифр та назва спеціальності

D3 - Менеджмент

Спеціалізація

Освітня програма

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

6

Інститут

ННІ ЕММБ

Кафедра

менеджменту

Тип дисципліни

вибіркова

Форма навчання

Денна, заочна

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Ульянченко Наталія Володимирівна

Natalia.Ulyanchenko@khpі.edu.ua

Ph.D., доцент кафедри менеджменту

Авторка понад 55 наукових і навчально-методичних публікацій.
курси: «Стратегічне управління», «Операційний менеджмент»,
«Основи менеджменту», «Стратегічний менеджмент».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/ulianchenko/>

Загальна інформація

Анотація

Курс розвиває знання та навички, необхідні для ефективного управління операційною діяльністю компаній, розробки операційних стратегій та тактики, організації та контролю виробничої та сервісної підприємницької діяльності.

Мета та цілі дисципліни

Оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками та формування розуміння теоретичних принципів, категорій, сучасних концепцій та практичних методів управління операційною діяльністю підприємств, розширення операційних стратегій, формування та використання підсистем оперативного управління, як основи для досягнення цілей бізнесу.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

Результати навчання

ПР06. Демонструвати навички пошуку, збору та аналізу інформації.

ПР17. Проводити дослідження індивідуально та/ або в групі під керівництвом.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна "Країнознавство" не вимагає передумов вивчення

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Презентації, дискусії, семінари, кейс-орієнтоване навчання, індивідуальна та командна робота, дослідницька робота.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Сутність і зміст операційного менеджменту. Операційний менеджмент як складова менеджменту організації. Об'єкт та предмет, загальні поняття і завдання операційного менеджменту. Принципи, функції та методи операційного менеджменту. Історія розвитку операційного менеджменту.	2
Тема 2. Основи управління операційною системою. Операційна система організації: загальна та структурна характеристика. Ресурси, процеси, продукти. Життєвий цикл і режими функціонування операційної системи. Типологія операційних систем.	2
Тема 3. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи. Поняття стратегії та особливості її розроблення. Процес розроблення корпоративної стратегії. Виробнича стратегія як основа проектування та створення операційної системи організації. Операційні пріоритети при визначенні виробничої стратегії. Операційна стратегія в сфері послуг. Стратегічні рішення в сфері операцій. Конкурентні показники операцій та їх ефективність	2
Тема 4. Прийняття рішень в операційному менеджменті Суть, особливості та процес прийняття рішень в операційному менеджменті. Роль моделювання в процесі прийняття рішень. Типи моделей, які використовуються при прийнятті рішень.	2
Тема 5. Управління проектами Суть, зміст, класифікація проектів. Управління проектами в системі операційно-виробничого менеджменту та його основні фази. Сіткові графіки в управлінні проектами. Показники ефективності інвестиційного проекту.	2

Тема 6. Проектування промислового продукту	4
Розробка продукту у виробничій сфері. Проектування продукту очима споживача. Операційні технології. Особливості розміщення підприємств. Розміщення обладнання і планування приміщень.	
Тема 7. Проектування послуг та вибір процесу обслуговування	4
Сутність послуг. Сутність структуризації сервісних контактів: сервіс – система – матриця. Типи сервісних систем та проектування послуг. Управління чергами. Технології у сфері послуг та розміщення приміщень на підприємствах сервісу.	
Тема 8. Управління плануванням операційної системи	2
Суть, структура, принципи та методи планування в операційному менеджменті. Агрегатне планування, його зміст та основні стратегії. Короткострокове тактичне планування виробництва й операцій. Оперативне планування у виробничих сферах. Диспетчерування в системі оперативного управління операційною діяльністю.	
Тема 9. Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами	4
Сутність управління запасами. Модель оптимального розміру замовлення запасів. Системи управління запасами. ABC – аналіз. Система «Точно – вчасно». Система «Канбан» та MRP.	
Тема 10. Управління операційною інфраструктурою підприємства та матеріально-технічним постачанням і збутом	2
Загальна характеристика інфраструктури підприємства. Управління ремонтним господарством. Організація інструментального забезпечення підприємства. Енергетичне господарство та його особливості управління. Організація управління транспортним господарством. Управління складським господарством, його основні завдання. Управління матеріально-технічним постачанням і збутом на підприємстві.	
Тема 11. Управління якістю виробництва та послуг	2
Сучасна концепція управління якістю. Методи оцінювання якості продукції. Система управління якістю. Основи стандартизації виробничої діяльності.	
Загальна кількість годин	24

Практичні заняття

За наявності

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти a
Тема 1. Розуміння операцій. Обов'язки операційного менеджера. Обговорення сучасного виробництва.	2	0,08
Тема 2. Операційна система організації. Загальна та структурна характеристика	2	0,08
Тема 3. Поняття стратегії та особливості її розробки на підприємстві. Розробка стратегічних цілей. Тематичне дослідження «Стратегія виробництва в Зага»	2	0,12
Тема 4. Прийняття рішень в операційному менеджменті. Основні типи математичних моделей	2	0,08
Тема 5. Дерево рішень (бізнес -підхід та підхід, що спирається на машини). Математичні методи у прийнятті рішень	2	0,08

Тема 6. Програмне забезпечення для управління проектами. Діаграми Ганта.	2	0,08
Тема 7. Проектування продукту очима споживача. Функціонально-вартісний аналіз. Тематичне дослідження «Виробництво взуття Crocs».	2	0,08
Тема 8. Основні підходи до проектування послуг. Управління чергами.	2	0,08
Тема 9. Принципи та методи планування в операційному менеджменті.	2	0,08
Тема 10. Управління запасами. ABC-аналіз. Система "Точно-вчасно". Система "Канбан".	2	0,08
Тема 11. Управління операційною інфраструктурою підприємства. Організація контролю якості на підприємстві.	2	0,08
Загальна кількість годин	24	$\sum_{i=1}^n a_i = 1$

Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені логікою курсу

Контрольна робота

Студентам пропонуються 2 контрольні роботи за курс.

Теми контрольних робіт

Вагові
коефіцієнти

Тема 1	0,5
Тема 2	0,5
Всього	$\sum_{i=1}^m b_i = 1$

Самостійна робота

Самостійна робота включає опрацювання матеріалів, наданих на лекціях (24 год), підготовку до практичних занять (24 год), а також виконання індивідуального завдання (дослідницької роботи) (16 год) і підготовку до підсумкового оцінювання (8 год).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Реалізація функцій операційного менеджменту в сфері послуг	6
Тема 2. Вимоги до процесу планування в умовах ринкових відносин	6
Тема 3. Основи планування в контексті стратегічного процесу в галузі	6
Тема 4. Розвиток теорії та практики організації виробництва і управління підприємством в найбільш розвинених країнах (можливо вибір однієї із країн або певної компанії)	6
Тема 5. Проблеми стратегічне управління підприємством	6
Тема 6. Особливості управління якістю як фактору конкурентоспроможності підприємства (можна обрати підприємства окремої галузі, наприклад сфери послуг).	6

Тема 7. Управління матеріальними ресурсами та запасами в системі операційного (виробничого) менеджменту	6
Тема 8 Показники результативності функціонування операційних систем (певної галузі, тощо).	6
Тема 9. Конкурентне середовище та проблеми розвитку конкуренції на ринку (певного товару, послуг) України	6
Тема 10. Управління ризиками в системі операційного менеджменту	6
Тема 11. Управління собівартістю продукції в системі операційного менеджменту	6
Тема 12. Методи контролінгу в операційному менеджменті	6
Загальна кількість годин	72

Неформальна освіта

Здобувач вищої освіти має можливість перезарахувати окремі теми або питання курсу шляхом відвідування професійних курсів, тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Операційний менеджмент <https://www.coursera.org/learn/fia-operations-management> Отримання сертифіката дозволяє частково зарахувати курс. Для отримання підсумкової оцінки необхідно пройти підсумкове оцінювання.
2. Диплом з операційного менеджменту (Ops) <https://alison.com/course/diploma-in-operations-management-ops> Отримання сертифіката дозволяє частково зарахувати курс. Для отримання підсумкової оцінки необхідно пройти підсумкове оцінювання.
3. Основи операційного менеджменту <https://alison.com/course/fundamentals-of-operations-management>. Отримання сертифіката дозволяє частково зарахувати курс. Для отримання підсумкової оцінки необхідно виконати індивідуальне завдання

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Список джерел інформації та матеріалів, оформлений згідно зі стандартом. Можна виділити розділи списку. Наприклад, «Основна література», «Додаткова література» тощо.

Основна література

1. Операційний менеджмент: навч. посіб. частина 1 / Л. Балаш, О. Лисюк, А. Саміло, О. Ковальчук. Львів, 2023. 194 с. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/12175/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%9e%d0%9c%2023%20283%29%20281%29.pdf>
2. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>
4. Менеджмент для магістрів О. В. Прохоренко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Електрон. текст. дані. Харків : НТУ "ХПІ", 2024. 382 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/82228>
6. Менеджмент: організаційна ефективність: навчальний посібник / Н.М. Шматько, М.В. Кармінська-Бєлоброва, О.В. Замула та ін. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 280 с. URL:

Додаткова література

1. Операційний менеджмент у контексті застосування сучасних аналітичних інструментів до ухвалення управлінських рішень / О. Грідін, С. Заїка, Ю. Сагачко / Цифрова економіка та економічна безпека. 2024 №4 (13). С. 3-10. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.13-1>
2. Сутність операційного менеджменту та основні етапи його розвитку / С.П. Крамарчук, Н.П. Лубкей // Економіка та управління підприємствами. 2020 №44. С. 83-86. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/44_2020_ukr/16.pdf
3. Розвиток системи операційного менеджменту підприємств в умовах цифровізації економіки України / І.І. Благун Бізнес Інформ. 2023. №11. С. 325–331. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-11-325-331>
4. Ульяновченко Н.В. Стратегія управління підприємством в умовах воєнного стану Herald of Khmelnytskyi National University. / Н.В. Ульяновченко // Economic Sciences.– 2025. Том 342, Випуск 3 (1). – С. 293-297. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-41](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-41)

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,3	0,3	0,3	0,1

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Пк \cdot k_4$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
 $Пк$ – оцінка за підсумковий контроль

$$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \dots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову ($П, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувачка кафедри
Наталія ШМАТЬКО